

DLIV

Coroleu en la seva obra «Las supersticiones de la humanidad», estudia, no la superstició en sí, d'una manera subjecciva, sinó objectivament, pels efectes que les supersticions tenen en les masses.

El pànic és la forma clàssica de la superstició i l'insigne Coroleu oblida aquesta completament. No volem, ni podem, criticar, amb això, l'obra del mestre; però volem constatar que el pànic, damunt d'ésser l'origen de totes les supersticions, és també l'aglutinant, el nex, d'unes amb altres i el propagador de totes, cristal·litzant en les societats se cretes.

Nosaltres donem al pànic una interpretació vasifíssima i el considerem germà del vèrtig per la forma com opera en las multituds. La massa posseïda d'un pànic, com d'un vèrtig és eminentment supersticiosa. Per això e's que pretenen apoderar-se de las masses curen del seu adormiment intel·lectual i desp és d'infiltrar en elles un vèrtig: el d'un ideal de superació (causa noble i reixida) i el d'una superstició.

La *cadena* no és, com moltes persones creuen, un joc inofensiu ni una forma d'exploació, sinó que, en el fons, la *cadena* preten lligar una multitud amb un nex de superstició, amb el fi de controlar-la el dia de demà! La *cadena* primitiva és prou coneguda de tothom. Aquella famosa carta mística que hom rebia i que havia d'enviar a cinc persones o més, 'es quals repertrien cada una de per sí l'obra. Però (aquí ve el més important) al qui trenqués la *cadena* li p'ourien tota mena de calamitats i desgràcies.

Aquesta dissort era el nex supersticiós de la multitud. Avui, que les gents tenen menys llana al clatell, el vèrtig o el pànic de la punició ha estat substituït pel vèrtig o la passió de la riquesa. La *cadena* obliga a enviar una pesseta, un duro o set pessetes i escaix (cadena del dòlar) a la darrera persona de la llista que rep; llista que ell ha d'enviar a cinc persones i de la qual haurà borrrat l'abans dit nom de la darrera persona i substituït pel seu propi nom.

Poc esforç caldrà al lector per comprendre que si la *cadena* no es trenqués hom podria obtenir una bona quantitat. Però la finalitat de la *cadena* no és pas aque-

ta: a l'ombra hi ha el control de masses. El secret, és controlar multituds, lligar-les, conjurar-les, junyir-les en un vèrtig. Atenció, doncs, a la *cadena*!

L'ALTRE

Gasetilla

En "Mingo" Daví

En el rosari de records de la nostra vida hi ha fets que el temps maino podrà esborrar. Un d'aquests fets és la construcció de La Unió Liberal, que coincidí amb la construcció de la nostra casa pairal. Alhora que per l'esforç de multitud de granollerins s'aixecava aquell grandiosó casal, un xic més amunt de la mateixa carretera s'anava bastint la petita casa que havia d'ésser el reducte de defensa d'En Joan Gralla. Segurament per això, per aquesta coincidència — que no era coincidència, sinó efectes d'una mateixa lluita, — els fets d'aquells temps tenen un tal relleu en la nostra memòria.

D'aquells primers temps de La Unió Liberal en recordem principalment els amics que venien a la nostra impremteta — lluitadors, com el nostre pare, — i, sobre tot, en recordem les funcions de teatre que es donaven a la neixent associació amb una assiduitat comprensible en aquells temps que els esports no eren un espectacle ni hi havia el cinema. I encara d'aquelles funcions de teatre, en recordem amb molta més precisió les funcions d'aficionats. És natural; entre els amateurs d'aquell temps hi havia el nostre pare. I, en recordar a ell, recordem també l'estol d'homes que eren enduts per les mateixes dèries que a ell el feien moure i el feien viure en constant vibració.

Ara ha mort un altre d'aquells homes: En Domènec Daví. És a dir, En «Mingo» Daví. Perquè els vells granollerins no coneixien sinó En «Mingo» Daví, i a ell mateix sempre se li havia fet difícil d'avesar-se al que li semblava el canvi del seu nom.

Els nostres lectors ja saben que En Daví ha mort lluny de la pàtria, a Alemanya, en un accident d'auto, mentre efectuava una excursió de turisme a aquell país.

En Daví havia treballat molt i amb bon profit. I ara, d'uns quants anys ençà, s'havia traslladat a Barcelona, on gaudia el viure plàcid d'una rendeta adquirida amb el seu propi esforç. En Daví era mestre de cases, com el seu germà Jaume i

com ho havia estat llur pare. D'idees liberals i aficionat al teatre, tenia també velleitats poètiques. Aquesta doble afició el féu singularitzar, com a altres, de la gent de la seva època, ja en la vida naixent de La Unió Liberal veïem la seva figura esvelta, d'home ardit i coratjós, al costat dels altres aficionats, Ramon Rovira, Ferran Canellas, Frederic Capella i d'altres. com el nostre avi Alsina, En Pere Albareda, En Josep Pujol, En Renom, En Blanxart, En Vallhonestà i una munió de vells granollerins, alguns d'ells morts i tots els altres absents. La figura d'En Daví, però, té més relleu. Era el galan jove: el «bo». I en la nostra ment infantil, la imatge de la bondat es precisava, naturalment, en la fiugra varonil d'En Daví, com avui els nostres infants admiren i s'engresquen amb les heroicitats dels seus actors de cinema preferits. Recordem de «La Passió», per exemple, la barba blanca del nostre avi «Caifàs» i la veu arcaica d'En Ramon Rovira «Annàs», però recordem millor aquell «Centurió» que feia En Daví, quan es desesperava al peu de la creu on moria Jesús i s'emportava l'admiraó i els aplaudiments de la multitud que a l'ampolla sala barrejava les llàgrimes davant la tragèdia del Gòlgota — que tostamps farà vibrar i eternir les multituds — amb les viandes i els beures que es portaven per no haver-se de moure del teatre mentre durava la llarga representació. Recordem també En Daví en el «Melcior» de «Les joies de la Roser» i quan recitava versos, amb una memòria prodigiosa, en actes commemoratius del 17 de gener del 1875 i en altres festes de l'associació.

Després, més cap ençà, l'admirarem un dia tent el «Tenorio» — que li costà no pocs disgustos, com a tots els aficionats que ho són com ell ho era. — I, hem de dir ho, no ens fou possible d'admirar-lo, com hauria estat el nostre gust, com autor dramàtic o com a poeta. I és que en el nostre amic creiem que no acordaven les seves il·lusions i les possibilitats intel·lectuals, mal·adquirides per la raó d'haver-se hagut de dedicar de molt jovenet, al treball feixuc dels mestres de cases.

Ara, en la mort del bon amic que ja mai més no podrem veure, hem volgut evocar una època de la nostra vida vilatana.

I volem donar a aquesta evocació i a aquest record, el mateix significat d'un ramell de flors, les més xamoses, a la memòria del vell amic, bon català i excel·lent granollerí, que ha mort lluny de la pàtria i de la nostra Porxada.

A. G. A.